

Проект закону про внесення змін і доповнень до Закону про судову владу

Повний переклад українською мовою

Автор і заявник

Адвокат Маріан Георгієв Іванов

Софійська адвокатська колегія

Авторська пропозиція щодо вдосконалення законодавства, подана відповідно до статті 45 Конституції Республіки Болгарія та частин 1 і 2 статті 18 Закону про нормативні акти. Це не законопроект, формально внесений суб'єктом, який має право законодавчої ініціативи. Пропозиція не є ані прийнятим законом, ані чинним правом.

Застереження щодо перекладу

Цей переклад надається для ознайомлення і не є засвідченим. Болгарський оригінал має переважну силу. Перекладений PDF не містить електронного підпису оригіналу.

Супровідний лист, запропоновані положення, пояснювальну записку та джерела перекладено повністю. Позначення статей зберігають оригінальні кириличні літерні суфікси. Позначки сторінок оригіналу стосуються болгарського PDF; переклад має власну нумерацію. Терміни описують болгарські установи та процедури без їх пристосування до права іншої держави.

Болгарський оригінал: ZID_ZSV_25.09.2026.pdf

SHA-256 оригінального файлу: 890D5FAC4257AD777FCC8E5146983E45B53B6DF074099160D46554A9E2D33DE4

СТОРІНКА 01 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

МІНІСТРОВІ ЮСТИЦІЇ

РАДІ МІНІСТРІВ РЕСПУБЛІКИ БОЛГАРІЯ

НАРОДНИМ ЗБОРАМ РЕСПУБЛІКИ БОЛГАРІЯ

через Голову Народних зборів

з проханням направити до Комісії з правових питань

ПРОПОЗИЦІЯ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА

відповідно до статті 45 Конституції та частин 1 і 2 статті 18 Закону про нормативні акти

Підготував і подав: адвокат Маріан Георгієв Іванов

Софійська адвокатська колегія, індивідуальний адвокатський реєстраційний номер 1800713910

Контактна електронна адреса: ivanov.bg.sf@gmail.com

Адреса для листування: бул. Александър С. Пушкин, 84А, район Бояна, Софія 1616.

Відповідно до статті 45 Конституції Республіки Болгарія та частин 1 і 2 статті 18 Закону про нормативні акти від власного імені подаю цей проект Закону про внесення змін і доповнень до Закону про судову владу разом із пояснювальною запискою як пропозицію щодо вдосконалення законодавства. Він є частиною пакета пропозицій щодо змін і доповнень до Кримінального кодексу (КК), Кримінального процесуального кодексу (КПК) та Закону про судову владу (ЗСВ).

Прошу міністра юстиції організувати експертну оцінку та, у разі підтримки пропозиції, вжити необхідних заходів для підготовки проекту закону на розгляд Ради міністрів.

Прошу Раду міністрів оцінити пропозицію з огляду на її повноваження за статтею 87(1) Конституції та, у разі позитивної оцінки, доручити необхідну підготовку для здійснення законодавчої ініціативи.

Прошу Голову Народних зборів направити пропозицію до Комісії з правових питань і надати її депутатам Народних зборів для ознайомлення, обговорення в установленому порядку та розгляду можливості здійснення законодавчої ініціативи.

Прошу повідомити вхідний реєстраційний номер, направлення до компетентного органу та результат розгляду через Систему захищеного електронного вручення (ССЕВ), додатково повідомивши на зазначену вище електронну адресу.

Проект

ЗАКОН ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ ПРО СУДОВУ ВЛАДУ

(Оприлюднений у «Държавен вестник», № 64 за 2007 р.; змінений і доповнений, № 69 і 109 за 2008 р., № 25, 33, 42, 102 і 103 за 2009 р., № 59 за 2010 р., № 1, 23, 32, 45, 81, 82 і 93 за 2011 р., № 20, 50 і 81 за 2012 р., № 15, 17, 30, 52, 66, 70 і 71 за 2013 р., № 19, 21, 53, 98 і 107 за 2014 р., № 14 за 2015 р., № 28, 39, 50, 62 і 76 за 2016 р., № 13, 14, 63, 65, 85, 90 і 103 за 2017 р., № 7, 15, 49 і 77 за 2018 р., № 17, 19, 29, 64 і 83 за 2019 р., № 11, 86, 103, 109 і 110 за 2020 р., № 16, 41, 43 і 80 за 2021 р., № 15, 24, 32, 56 і 62 за 2022 р., № 11, 48, 66, 69, 84, 86 і 108 за 2023 р., № 18 і 67 за 2024 р., № 6, 63, 65 і 87 за 2025 р., № 16, 17, 51, 55, 60 і 69 за 2026 р.)

§ 1. Додається стаття 3а:

«Стаття 3а. (1) Забороняється чинити тиск на суддю, прокурора або слідчого магістрата шляхом використання чи погрози використання повноважень щодо призначення, оцінювання діяльності, підвищення, переведення, тимчасового відрадження, дисциплінарного покарання, визначення додаткової винагороди або організації роботи з метою вплинути на його рішення в конкретній справі чи матеріалі поза передбаченими законом засобами.

(2) Добросовісне висловлення професійної думки, зокрема публічна критика організації, незалежності та функціонування судової влади, участь у професійних організаціях і їхній правомірній діяльності, повідомлення про порушення та реалізація в установленому порядку права на заперечення, відвід або оскарження самі собою не можуть бути підставою несприятливого ставлення при здійсненні повноважень частини 1. Ці права реалізуються з дотриманням законодавчих обов'язків неупередженості та охорони захищеної інформації.

(3) Якщо суддя, прокурор або слідчий магістрат указує на конкретні ознаки порушення частини 1 або 2 у провадженні, що зачіпає його службовий статус, компетентний орган прямо розглядає їх і зазначає об'єктивні фактичні підстави рішення. Оцінка охоплює всі відповідні обставини, зокрема послідовність дій, їхній часовий зв'язок із захищеною поведінкою, висловлювання залучених службових осіб та наявність об'єктивного пояснення різного ставлення в порівнянних випадках. Особа, щодо якої існують законодавчі підстави відводу, не бере участі в провадженні.

(4) Положення цієї статті не обмежують правомірного перегляду вищою інстанцією, нагляду за законністю чи методичного керівництва, а також відповідальності за винне невиконання службових обов'язків. Захист від актів, що зачіпають службовий статус, надається за процедурою, передбаченою для відповідного акта.

(5) Повідомлення про неправомірний вплив можна подати безпосередньо до відповідної колегії Вищої судової ради (ВСР), Інспекторату при Вищій судовій раді або міністра юстиції відповідно до їхніх повноважень. Попереднього повідомлення особи, чиї дії є предметом повідомлення, не вимагається. За ознак дисциплінарного порушення застосовується стаття 312а. Захист частини 2 не припиняється лише через відхилення повідомлення чи заперечення.

(6) Суддя, прокурор або слідчий магістрат, якому адресовано конкретну пропозицію, прохання чи погрозу з метою неправомірно вплинути на службову дію, без невиправданої затримки документує дату, спосіб контакту, учасників і

СТОРІНКА 03 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

відомий йому зміст та подає повідомлення за частиною 5, до якого може долучити правомірно отримані матеріали. Якщо негайне подання створює конкретну небезпеку для життя, здоров'я або безпеки особи, повідомлення подається щойно забезпечено належний захищений спосіб.

(7) Повідомлення та відомості, що ідентифікують заявника, приймаються й зберігаються за захищеною процедурою з персоніфікованим доступом і фіксацією кожного розкриття. Перевірку не можна доручати особі, чії дії описано, або особі з установленим конфліктом інтересів. Ідентичність заявника розкривається лише за необхідності здійснення законодавчого повноваження чи права на захист, у необхідному обсязі та із застосовними захисними заходами. За ознак кримінального злочину матеріали негайно надсилаються компетентному за законом органу, зокрема за спеціальною процедурою розслідувань щодо Генерального прокурора або його заступника.

(8) Частини 6 і 7 не обмежують процесуальних прав сторін, правомірної адвокатської діяльності, подання скарг і повідомлень або допустимого професійного спілкування. Вони не встановлюють обов'язку таємних записів чи права застосовувати спеціальні засоби спостереження та застосовуються з дотриманням законодавчих гарантій захисту заявників».

§ 2. Додається стаття 9а:

«Стаття 9а. (1) Правила спеціалізації та визначення кола осіб, які беруть участь у випадковому розподілі за статтею 9, приймаються на підставі заздалегідь оголошених об'єктивних критеріїв щодо предмета справ і матеріалів, професійного досвіду та навантаження. Правила й мотиви змін до них оприлюднюються до застосування. Це коло не можна змінювати з метою передання конкретної справи чи матеріалу заздалегідь обраній особі.

(2) Включення до кола розподілу та виключення з нього здійснюються вмотивованим актом із зазначенням застосованих критеріїв, який повідомляється відповідному магістратові. Акт реєструється в інформаційній системі до наступного розподілу. Зберігаються попередній склад кола, дата та підстави зміни. Коло не можна створити лише для конкретної справи чи матеріалу, якщо закон прямо не передбачає спеціальної процедури.

(3) У справах і матеріалах про злочини суддів, прокурорів або слідчих магістратів службовий статус перевірюваної особи сам собою не є підставою виключати прокурорів відповідного предметного кола в компетентній прокуратурі з випадкового розподілу. Коло визначається за характером злочину за умовами частин 1 і 2. Індивідуальний вибір наглядового прокурора адміністративним керівником заборонений, крім прямо передбачених законом випадків.

(4) Ця стаття не змінює встановленої законом компетенції та судової підсудності. До проваджень за главою тридцять першою “а” Кримінального процесуального кодексу та справ Європейської прокуратури застосовуються спеціальні правила визначення, розподілу та заміни прокурорів».

СТОРІНКА 04 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

§ 3. Стаття 33 доповнюється так:

1. У частині 2 додається друге речення: «У той самий строк порядок денний і матеріали оприлюднюються на сайті Вищої судової ради з вилученням із публічних копій інформації, захищеної законом».
2. У частині 6 додаються друге-четверте речення: «Пропозиції призначення, підвищення, переведення, тимчасового відрадження, звільнення з посади та обрання адміністративного керівника не можна додавати в день засідання. Виняток допускається лише для тимчасового організаційного заходу із запобігання неминучому перериванню роботи органу судової влади, якщо потреба виникла після оголошення порядку денного, а відповідній особі надано можливість висловити думку. Рішення про доповнення порядку денного зазначає конкретні обставини та причини неможливості розгляду на наступному черговому засіданні».

§ 4. Стаття 34 змінюється й доповнюється так:

1. Частина 3 викладається в такій редакції:

«(3) Рішення пленуму та колегій оформляються єдиним письмовим актом, що містить установлені факти, докази, правові підстави та мотиви ухваленого рішення. Істотні заперечення заінтересованих осіб підлягають розгляду. При виборі між кандидатами зазначається порівняльна оцінка за застосовними законодавчими критеріями. Якщо члени, що підтримали рішення, висловили різні мотиви, вони фіксуються окремо, без приписування їм спільних мотивів, яких вони не висловлювали. Посилання на пропозицію, звіт чи заяву допустиме лише при прямому визначенні відповідної частини та долученні до рішення. Вимоги цієї частини застосовуються також до рішень за статтею 320(7). Відсутність мотивів є самостійною підставою скасування рішення».

2. Додаються частини 5-7:

«(5) У випадках другого речення статті 33(5) письмовий акт містить результат голосування та мотиви відхилення, зафіксовані членами, які голосували проти пропозиції. До завершення обговорення кожний член, що має намір голосувати проти, стисло зазначає відповідні фактичні й правові підстави або прямо підтримує вже висловлені. Неотримання необхідної більшості не замінює мотивів.

(6) Для кожної поставленої на голосування пропозиції протокол визначає присутніх членів, заявлені відводи, неучасть і голос кожного члена, а також установлений кворум і більшість. Виправлення протоколу здійснюється окремим записом зі збереженням первинного змісту, підстав виправлення, його автора й часу.

(7) Письмовий акт разом із мотивами та відомостями частини 6 оприлюднюється на сайті Вищої судової ради й повідомляється заінтересованим особам протягом 7 днів після засідання. Захищена законом інформація не включається до публічної копії. Повідомлення заінтересованій особі відповідає законодавчому режиму доступу; при обмеженні доступу надаються допустима частина акта та сутність підстав в обсязі, що дозволяє ефективний захист. Повний акт

СТОРІНКА 05 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

зберігається та надається компетентному суду. Строк оскарження починається після належного повідомлення акта та його мотивів за умовами цієї частини».

§ 5. Стаття 35 змінюється й доповнюється так:

1. У частині 1 слова «при голосуванні за рішення» замінюються словами «при підготовці, обговоренні та голосуванні за рішення».

2. Додаються частини 5-7:

«(5) До розгляду відповідного питання член повідомляє відомі йому конкретні обставини частини 1. Заінтересована особа може подати вмотивовану заяву про відвід, яка негайно надається відповідному членові й долучається до матеріалів.

(6) Член вирішує заяву до участі в підготовці, обговоренні або голосуванні, письмово зазначаючи підстави відводу чи відмови від самовідводу. Заява, оголошені обставини та рішення фіксуються в протоколі й оприлюднюються з дотриманням вимог захисту персональних даних і охоронюваної законом таємниці. Пленум і колегії не можуть рішенням за цією процедурою усунути члена від участі.

(7) Заперечення про порушення цієї статті розглядаються при оскарженні остаточного акта за статтею 36. Саме подання заяви про відвід не зупиняє провадження й не є підставою усунення члена».

§ 6. У статті 54 додається частина 6:

«(6) При перевірках за пунктами 1 і 2 частини 1 Інспекторат також перевіряє дотримання правил розподілу й перерозподілу, реєстрації актів за статтями 143а-143в, опрацювання повідомлень та строків ухвалення рішень. Перевірка стосується організації й документальної простежуваності та не включає скасування чи зміни процесуальних актів або вказівок щодо вирішення конкретної справи чи матеріалу. Ця частина не створює винятку з обмежень частини 5. Перевірки не можна використовувати для обходу цих обмежень».

§ 7. У статті 58 додаються частини 5-8:

«(5) Кожна рекомендація за частиною 2 визначає встановлений організаційний недолік, необхідний результат, компетентний орган виконання та строк. Рекомендація не може містити вказівки щодо результату конкретної справи чи матеріалу.

(6) Повідомлення за частиною 4 зазначає вжиті дії, докази виконання, невиконані частини та конкретні причини невиконання. Протягом місяця після спливу визначеного строку Інспекторат перевіряє виконання та готує вмотивований висновок щодо кожної рекомендації. Якщо виконання об'єктивно потребує додаткових дій, встановлюється додатковий строк із конкретними проміжними заходами; продовження не зупиняє строків притягнення до відповідальності.

(7) Акт перевірки, заперечення та рішення щодо них, повідомлення й висновок про виконання поєднуються в єдиній електронній справі. За ознак невиконання або іншого порушення матеріали оперативно надсилаються компетентному органу реагування; він повідомляє Інспекторатові номер відкритого матеріалу та остаточний акт у дозволеному законом обсязі. Якщо орган не вживає заходів, він зазначає мотиви.

СТОРІНКА 06 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

(8) Щокварталу Інспекторат оприлюднює узагальнені відомості про рекомендації зі впливливими строками, виконані заходи та невиконання, без інформації щодо захищених осіб або охоронюваної законом таємниці. Застосування частин 5-7 не розширює компетенції Інспекторату й не створює винятку зі статті 54(5)».

§ 8. Додається стаття 59а:

«Стаття 59а. (1) Орган, який правомірно призначив перевірку або дисциплінарне розслідування, негайно повідомляє володільця документів, електронних записів та інших матеріалів, конкретно визначених як важливі для перевірки, про необхідність їх зберегти. Повідомлення зазначає правову підставу, предмет та обсяг збереження.

(2) Від отримання повідомлення до остаточного завершення перевірки та безпосередньо пов'язаних із нею дисциплінарних або судових проваджень визначені матеріали не знищуються через сплив архівного строку й не видаляються автоматично. Зберігаються відомості про походження, рух, зміни та доступ. Володілець негайно підтверджує збереження й зазначає об'єктивні перешкоди.

(3) Орган частини 1 оцінює необхідність та обсяг збереження щонайменше раз на шість місяців і повідомляє володільця при припиненні підстав. Зберігаються лише необхідні матеріали, доступні виключно уповноваженим особам. Дії зі збереження не створюють нової підстави збирання інформації або використання з іншою метою.

(4) Якщо компетентний за законом перевіряючий орган має право доступу, передання оригіналів іншому органу не є самостійною підставою відмови. Надаються засвідчені копії або захищений доступ із дотриманням застосовного законодавчого режиму. Кожне обмеження конкретно мотивується із зазначенням правової підстави та можливості часткового доступу. Ця частина не усуває охорони адвокатської таємниці, засекреченої інформації або таємниці розслідування й не надає доступу органу без законодавчої компетенції.

(5) Якщо матеріали стосуються діяльності Європейської прокуратури або розслідування щодо Генерального прокурора чи його заступника, збереження та доступ здійснюють органи, компетентні за спеціальною процедурою. Повідомлення не пересилається особі, чиї дії є предметом перевірки, якщо це загрожує її предмету або незалежності».

§ 9. У статтях 87(1), 94(1), 100(1), 107(1), 115(1) та 123(1) слова «стаття 227(2)-(9)» замінюються словами «стаття 227(2)-(15)».

§ 10. У пункті 6 статті 138(1) додаються друге й третє речення: «Мотиви, зміни та відомості про скасування також оприлюднюються зі збереженням доступності попередніх редакцій. Вказівки й настанови загального характеру не можуть містити розпорядження щодо вирішення індивідуально визначеної справи чи матеріалу; такі розпорядження підлягають підставам і процедурі статей 139, 143 та 143а».

СТОРІНКА 07 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

§ 11. У статті 138а додаються частини 6 і 7:

«(6) Звіт за частиною 1 включає узагальнений аналіз відомостей за статтями 140(6) і 143б(6), системних причин виявлених порушень, вжитих заходів та виконання заходів попереднього звіту.

(7) Звіти та їх обговорення не можна використовувати для вказівок щодо дій або рішень у конкретній справі чи матеріалі. Інформація оприлюднюється з дотриманням презумпції невинуватості, прав учасників, захисту персональних даних та охоронюваної законом таємниці».

§ 12. У статті 139(2) слова «може письмово скасовувати або змінювати прокурорські акти» замінюються словами «може вмотивованим письмовим актом за умовами, у строки та за процедурою, передбаченими законом, скасовувати або змінювати прокурорські акти», а наприкінці додається: «Вимоги статей 143а і 143б застосовуються відповідно».

§ 13. Стаття 140 доповнюється так:

1. У частині 2 додається друге речення: «Організаційні повноваження не можна використовувати для вказівок у конкретній справі чи матеріалі поза законодавчими підставами та процедурою статей 143 і 143а».

2. Додаються частини 6-9:

«(6) Річний звіт за пунктом 4 частини 1 містить узагальнену інформацію про:

1. тривалість перевірок і досудових проваджень, причини перевищення строків та вжиті заходи;
2. відмови розпочати досудове провадження, закриті й зупинені кримінальні провадження та результати передбаченої законом перевірки цих актів;
3. повернення справ для усунення процесуальних порушень, виправдувальні вироки, що набрали законної сили, та встановлені причини цих результатів;
4. повторне невиконання обов'язкових судових вказівок, установлене остаточним судовим актом, та вжиті організаційні заходи;
5. зміни наглядового прокурора та їхні правові підстави без відомостей, які дозволяють ідентифікувати учасників конкретних незавершених проваджень.

(7) Інформація частини 6 оприлюднюється з дотриманням захисту персональних даних та охоронюваної законом таємниці за єдиною методикою, що враховує фактичну й правову складність та навантаження. Методику приймає Прокурорська колегія Вищої судової ради після громадського обговорення та оприлюднює на сайті Ради.

(8) Заборонено встановлювати обов'язкову кількість чи відсоток обвинувачень, засуджень, відмов або закритих чи зупинених проваджень як індивідуальну або колективну професійну ціль чи умову сприятливого оцінювання прокурора або слідчого магістрата. Статистичні відомості можуть використовуватися для планування ресурсів і виявлення проблем без наперед визначеного рішення в конкретній справі чи матеріалі.

(9) При внутрішніх перевірках та аудитах у прокуратурі вимоги статті 58(5)-(7) щодо визначення відповідального органу й строку, документування та перевірки виконання застосовуються відповідно, а дії здійснюють компетентні за цим Законом органи. Звіт із висновками про можливе порушення негайно реєструється та надсилається компетентному

СТОРІНКА 08 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

органу протягом 7 днів. За кожним істотним висновком компетентний орган видає вмотивований акт щодо вжитих дій або підстав бездіяльності в передбачений законом строк, а за його відсутності - протягом місяця після отримання. Якщо відомості стосуються Генерального прокурора або його заступника, застосовується спеціальна законодавча процедура. Ця частина не надає Інспекторатів при Вищій судовій раді повноважень перевіряти правильність процесуальних актів».

§ 14. Стаття 143 доповнюється так:

1. У частині 2 додаються друге й третє речення: «Розпорядження та вказівки видаються підписаним письмовим актом, зокрема в електронній формі, який долучається до відповідної справи чи матеріалу. Передання через іншу особу не звільняє автора від вимог форми, мотивів і реєстрації».
2. У частині 7 додаються друге-п'яте речення: «Заперечення розглядає прокурор, який не брав участі у виданні оскаржуваного акта чи вказівки, визначений відповідно до статті 9. Цей прокурор видає вмотивований письмовий акт протягом семи днів або негайно за неминучої небезпеки істотної чи важко усунюваної шкоди. Подання заперечення не зупиняє виконання, якщо компетентний прокурор не постановить інакше. Вказівка, виконання якої становило б кримінальний злочин, не виконується».

§ 15. Додаються статті 143а, 143б і 143в:

«Стаття 143а. (1) Кожний акт здійснення повноваження за статтею 143(3), (5) і (6) щодо конкретної справи чи матеріалу містить:

1. ім'я, посаду й підпис автора, дату видання та номер справи чи матеріалу;
2. конкретну законодавчу підставу здійснення повноваження;
3. установлені факти та матеріали, на яких ґрунтуються висновки;
4. виявлене порушення або упущення, якщо є, та правові мотиви здійснення повноваження;
5. точно визначене розпорядження, а при вказівках про додаткові дії - їхній характер і факти, що підлягають встановленню чи перевірці;
6. строк виконання, узгоджений із законодавчими строками та об'єктивно необхідним часом.

(2) Адміністративне розпорядження, усне обговорення, службову записку або іншу організаційну дію не можна використовувати для обходу законодавчих підстав, форми та процедури здійснення повноважень статті 143. Обговорення правових питань не звільняє прокурора, який видає акт, від обов'язку сформулювати власне внутрішнє переконання на підставі закону й доказів.

(3) Якщо вказівку надав Генеральний прокурор і компетентного вищого прокурора немає, адресат може подати вмотивоване письмове прохання про перегляд. Генеральний прокурор особисто видає вмотивований письмовий акт у строк статті 143(7). Прохання й рішення долучаються до справи чи матеріалу та вносяться до реєстру статті 143б. Це не обмежує права повідомлення за статтею 3а(5) або передбаченого законом судового контролю акта, виданого на підставі вказівки.

СТОРІНКА 09 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

(4) Положення цієї статті не створюють нових підстав скасування чи зміни прокурорських актів поза процесуальним законом і не дозволяють перегляду остаточного судового акта поза встановленою законом процедурою.

(5) Ця стаття не застосовується до діяльності Європейського прокурора та європейських делегованих прокурорів при виконанні функцій за Регламентом (EU) 2017/1939.

(6) У справах і матеріалах щодо злочинів Генерального прокурора або його заступника застосування статей 143-143в не створює повноважень нагляду, вказівок або доступу до матеріалів для Генерального прокурора чи осіб, не визначених спеціальною процедурою глави тридцять першої "а" Кримінального процесуального кодексу. Правила мотивування та реєстрації застосовуються відповідно до актів прокурора за статтею 173а(4) лише в межах наданих йому законом контрольних повноважень. Доступ до цих записів відокремлюється організаційно й технічно та надається лише особам, уповноваженим за спеціальною процедурою, компетентному суду та учасникам провадження в передбаченому законом обсязі.

Стаття 143б. (1) Прокуратура Республіки Болгарія веде єдиний електронний реєстр актів за статтею 143а, заперечень і прохань про їх перегляд та виданих щодо них актів, а також актів за статтею 143в. Реєстр забезпечує зв'язок із відповідною справою чи матеріалом та відомостями про їх розподіл за статтею 9.

(2) До реєстру вносяться номер справи чи матеріалу, вид втручання, автор, адресат, законодавча підстава, дата й час видання, отримання та реєстрації, визначений строк і відомості про виконання. До запису долучається підписаний акт. Реєстрація здійснюється в день видання; за технічної неможливості акт реєструється за загальним порядком діловодства та вноситься до електронного реєстру не пізніше наступного робочого дня після відновлення роботи системи із зазначенням причини затримки.

(3) Кожне створення, доступ, доповнення або виправлення автоматично фіксується з ідентифікатором виконавця, датою та часом. Виправлення здійснюються лише новим записом зі збереженням первинного змісту й причини виправлення. Видалення або заміна первинного запису протягом строку збереження заборонені. Дані, акти та записи доступу зберігаються протягом строку збереження відповідної справи чи матеріалу; при незавершеному провадженні щодо законності втручання - також до його остаточного завершення.

(4) Доступ до реєстру надається компетентним у справі чи матеріалі прокурорам, суду при здійсненні законодавчих повноважень та органам наглядових або дисциплінарних повноважень у межах компетенції. Особи з правом доступу до матеріалів справи, їхні захисники та адвокати-представники інших сторін також отримують доступ до відповідних актів і записів у тому самому обсязі й порядку. Засекречена інформація, персональні дані та охоронювана законом таємниця захищаються за застосовним спеціальним законом.

(5) Пленум Вищої судової ради приймає технічні правила реєстру за пропозицією Прокурорської колегії після громадського обговорення. Правила забезпечують відокремлення прав адміністрування системи від прав змінювати дані справ, резервне зберігання та щорічну технічну перевірку цілісності даних і записів доступу особами, які не брали участі в адмініструванні системи, що

СТОРІНКА 10 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

перевіряється. Перевірку призначає пленум, і вона не включає оцінки процесуальних рішень; доступ до змісту матеріалів обмежується необхідним для технічної перевірки з дотриманням спеціальних режимів. Правила не можуть запроваджувати додаткових підстав відмови в доступі поза встановленими законом.

(6) Щорічно оприлюднюються узагальнені відомості про кількість і вид актів, заперечень, результати їх розгляду та встановлені порушення вимог реєстрації. Інформація, що дозволяє ідентифікувати осіб у незавершених справах або розкрити охоронювану законом таємницю, не оприлюднюється.

(7) Ця стаття не застосовується до актів і вказівок, виданих при виконанні функцій за Регламентом (EU) 2017/1939.

Стаття 143в. (1) Адміністративне передання справи чи матеріалу іншому прокуророві в межах компетентної прокуратури допускається при відводі, припиненні чи зміні службових відносин, об'єктивній неможливості виконувати обов'язки або іншій прямо передбаченій законом причині. Перерозподіл для вирівнювання навантаження допускається за заздалегідь оголошеними загальними критеріями на підставі перевірюваних даних про навантаження та з урахуванням впливу на тривалість провадження.

(2) Передання здійснюється вмотивованим письмовим актом компетентного органу. Акт зазначає конкретну причину, відомості на її підтвердження, застосовні загальні критерії, якщо є, та необхідність зміни. Незгода з виданим актом, правовою думкою або поданим запереченням сама собою не є підставою адміністративного передання.

(3) Новий прокурор визначається з дотриманням статті 9. При тимчасовому заміщенні за статтею 144(2) зазначаються поважна причина, обсяг і тривалість; якщо неминучий процесуальний строк вимагає участі чергового прокурора, його визначають за раніше затвердженим графіком лише для невідкладної дії. Це не змінює наглядового прокурора решти провадження.

(4) Акт за частиною 2 або 3 та протокол визначення прокурора долучаються до справи чи матеріалу, реєструються за статтею 143б і повідомляються заміненому та визначеному прокурорам. Доступ осіб, які мають право доступу до справи чи матеріалу, поширюється на ці документи за застосовними процесуальними правилами.

(5) Ця стаття не обмежує прямо передбачених процесуальним законом повноважень суду й вищого прокурора. Адміністративне передання не скасовує виконаних процесуальних дій чи виданих актів і не усуває обов'язкових судових вказівок.

(6) Ця стаття не застосовується до розподілу та перерозподілу справ Європейської прокуратури. До проваджень за главою тридцять першою "а" Кримінального процесуального кодексу застосовуються спеціальні правила визначення та заміни прокурорів; повноваження адміністративного втручання поза цією процедурою не створюються».

§ 16. У статті 145 додаються частини 8-11:

«(8) Повноваження цієї статті здійснюються лише в обсязі, необхідному для конкретної функції, покладеної на прокурора Конституцією та законом. Предмет, обсяг і тривалість перевірки відповідають наявним відомостям,

СТОРІНКА 11 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

правомірній меті та пропорційності втручання в права осіб. Самого посилання на суспільний інтерес або загальний обов'язок підтримувати законність недостатньо для встановлення компетенції поза передбаченою законом.

(9) Перевірка здійснюється або доручається вмотивованим письмовим актом із зазначенням відомостей, що зумовлюють перевірку, її предмета, правової підстави, обставин для з'ясування, уповноваженого органу й строку. Кожна зміна предмета та продовження строку окремо мотивуються. Доручення додаткових дій, пересилання матеріалів, виділення або об'єднання матеріалів щодо тих самих фактів не розпочинають нового строку перевірки.

(10) Повноваження цієї статті не є самостійною підставою обшуку, вилучення, доступу до змісту повідомлень, розкриття банківської чи іншої охоронюваної законом таємниці, обмеження адвокатської таємниці або іншого втручання, для якого закон передбачає спеціальні передумови, дозвіл чи судовий контроль. До цих дій застосовується відповідна спеціальна процедура. Матеріали не можна вимагати або надавати з порушенням статей 33 і 45 Закону про адвокатуру.

(11) За наявності законодавчих передумов початку досудового провадження прокурор ухвалює рішення за Кримінальним процесуальним кодексом, не чекаючи спливу строку перевірки. Перевірка не може замінювати розслідування або використовуватися для обходу процесуальних гарантій особи, проти якої фактично спрямовано кримінальне переслідування».

§ 17. Додаються статті 145а і 145б:

«Стаття 145а. (1) Вимога надати документи, інформацію, пояснення чи інші матеріали за пунктом 1 статті 145(1) є письмовою та зазначає номер і предмет матеріалу, конкретну законодавчу підставу, запитані матеріали та їхній зв'язок із перевірюваними обставинами, строк і спосіб виконання. Заборонено вимагати інформацію в обсязі, що явно перевищує необхідне для мети перевірки.

(2) До отримання пояснень особі зрозумілим способом повідомляються предмет перевірки, право на допомогу адвоката та право не давати пояснень, які викривали б її у кримінальному злочині. Повідомлення й реалізація цих прав письмово засвідчуються. Особі надається реальна можливість конфіденційної консультації з адвокатом до пояснень.

(3) Реалізація права частини 2 та посилання на законодавчий обов'язок зберігати адвокатську чи іншу охоронювану законом таємницю не є підставою санкції або приводу для отримання пояснень чи матеріалів із порушенням цього права або обов'язку.

(4) Розпорядження про привід за пунктом 4 статті 145(1) видається письмово та містить відомості про належний виклик, неявку, відсутність поважної причини та необхідність особистої явки. Воно зазначає місце й мету приводу. Примус негайно припиняється після досягнення правомірної мети й не може бути самостійною підставою затримання.

(5) При пересиланні матеріалів за пунктом 5 статті 145(1) прокурор не може наперед визначати, чи повинен адресат застосувати санкцію або примусовий адміністративний захід. Компетентний орган

СТОРІНКА 12 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

самостійно оцінює наявність передбачених законом умов і несе відповідальність за виданий акт.

(6) Вимоги та розпорядження за пунктом 6 статті 145(1) і частинами 4 та 5, які безпосередньо створюють обов'язки або зачіпають права чи законні інтереси громадян або юридичних осіб, оформлюються підписаним письмовим актом. В акті зазначаються конкретна законна підстава, фактичні обставини, адресат, необхідна поведінка, строк та мотиви необхідності й пропорційності втручання. Якщо акт виконується через інший орган, його копія також надається безпосередньо зачепленій особі за умов статті 145б(3).

Стаття 145б. (1) Вимоги та розпорядження за пунктами 1, 4 і 6 статті 145(1) та частинами 4 і 5, видані поза межами формально розпочатого кримінального провадження, підлягають судовому оскарженню, якщо вони безпосередньо створюють обов'язки або зачіпають права чи законні інтереси громадян або юридичних осіб і інший закон не передбачає судового контролю за тим самим втручанням. Визначальним є фактичний зміст акта незалежно від його назви, зазначеної правової підстави або органу, через який він виконується. Пересилання матеріалів чи пропозиція за пунктом 5 статті 145(1) самі по собі не підлягають оскарженню за цією статтею; самостійне обов'язкове розпорядження, що міститься в них, оскаржується за умов першого речення.

(2) Право на скаргу мають адресат та інші безпосередньо зачеплені особи. Скарга подається протягом чотирнадцяти днів після повідомлення про акт до адміністративного суду за місцезнаходженням прокуратури, прокурор якої видав акт. Для особи, яку не повідомлено про акт, строк обчислюється з моменту, коли вона про нього дізналася; у разі спору обов'язок довести, що особа дізналася раніше, покладається на прокурора, який видав акт. Попереднє оскарження до прокуратури вищого рівня не вимагається. Якщо вказівки щодо судового оскарження відсутні або неправильні, відповідно застосовується стаття 140 Адміністративно-процесуального кодексу. Вимога про визнання нікчемності не обмежується строком.

(3) Копія акта вручається адресату із зазначенням суду та строку оскарження. При примусовому приводі копія вручається до початку виконання, крім випадків об'єктивної неможливості; тоді вона вручається негайно після доставлення особи, а причина письмово засвідчується. Особі, яка має право на скаргу, надається доступ до матеріалів, необхідних для оскарження, протягом трьох днів після звернення, а якщо заявлено потребу в тимчасовому судовому захисті - негайно, з дотриманням спеціальних правил захисту інформації. Будь-яке обмеження доступу письмово мотивується в той самий строк і перевіряється судом у тому самому провадженні. Дозволена для доступу частина матеріалів та істотний зміст мотивів надаються в обсязі, що дає змогу ефективно оскаржити акт, із дотриманням установлених законом обмежень. Усі належні матеріали надаються суду за застосовним порядком захисту інформації.

(4) Скарга може подаватися через прокуратуру, яка видала акт, або безпосередньо до суду. Прокуратура надсилає всі матеріали відповідної справи протягом трьох днів після одержання скарги або вимоги суду. Якщо скарга містить клопотання про тимчасовий захист, скарга та клопотання негайно надсилаються суду, а решта матеріалів - у строк за другим реченням. Ненадання матеріалів не перешкоджає вирішенню клопотання.

(5) Скарга не зупиняє виконання. На клопотання скажника суд може повністю або частково зупинити виконання, якщо воно може завдати істотної шкоди або шкоди, яку важко усунути, беручи до уваги також безпосередню небезпеку для життя чи здоров'я інших осіб або

СТОРІНКА 13 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

для іншого особливо важливого суспільного інтересу. Клопотання може подаватися разом зі скаргою або до закінчення судового провадження. Суд вирішує його негайно, але не пізніше двадцяти чотирьох годин після одержання, зокрема до отримання всіх матеріалів справи. Суд негайно повідомляє прокуратуру та відомий йому орган виконання про ухвалу способом, що засвідчує одержання. Ухвала підлягає оскарженню за Адміністративно-процесуальним кодексом; оскарження не зупиняє її виконання.

(6) Суд розглядає скаргу у відкритому засіданні з викликом скаржника, прокурора, який видав акт, та інших заінтересованих осіб. Прокурор доводить фактичні й правові підстави акта та дотримання вимог необхідності й пропорційності. Суд перевіряє компетенцію, форму, підстави, мету та пропорційність втручання і ухвалює рішення протягом одного місяця після одержання скарги. Він може відхилити скаргу, визнати акт нікчемним або скасувати його повністю чи частково. У цьому провадженні суд не може зобов'язати розпочати досудове провадження, притягнути особу як обвинуваченого, подати обвинувальний акт або визначити конкретний результат перевірки.

(7) Щодо акта, виданого під час перевірки за даними про злочин, контроль охоплює лише безпосереднє втручання у права оскаржуваною вимогою чи розпорядженням. До відмови розпочати досудове провадження, бездіяльності щодо вирішення повідомлення та актів у вже розпочатому кримінальному провадженні застосовуються засоби захисту за Кримінальним процесуальним кодексом. Подальше відкриття кримінального провадження не виключає контролю за попереднім розпорядженням відповідно до цієї статті.

(8) Виконання акта не усуває правового інтересу в його оскарженні, якщо стверджується, що відбулося втручання у права. Акт, який відповідає умовам частини 1, не може бути виключений із судового контролю лише через його підготовчий характер. До нерегульованих питань відповідно застосовуються правила Адміністративно-процесуального кодексу про оскарження індивідуальних адміністративних актів. Рішення підлягає касаційному оскарженню до Верховного адміністративного суду за тим самим кодексом.

(9) Контроль за процесуальними актами Європейської прокуратури здійснюється з дотриманням статті 42 Регламенту (ЄС) 2017/1939. Судовий порядок за цією статтею застосовується, якщо виконано умови частини 1 і відповідно до Регламенту справа належить до юрисдикції національного суду. Виключення національного прокурорського нагляду та реєстрації за статтями 143а і 143б не обмежує судового контролю, передбаченого правом Європейського Союзу».

§ 18. У статті 173 додаються частини 18-21:

«(18) Рішенням про відкриття процедури пленум ухвалює та оприлюднює єдину методику оцінювання кандидатів за встановленими законом вимогами. Методика визначає показники, що підлягають перевірці, відповідні джерела інформації та спосіб порівняння професійних і моральних якостей. Вона не може запроваджувати додаткові, не встановлені законом умови допуску та не змінюється після початку строку для внесення пропозицій.

(19) Перед складанням остаточних доповідей за частиною 9 кандидату надається відповідна несприятлива інформація і строк щонайменше сім днів для письмової відповіді, що додається до доповідей. Нова несприятлива інформація, отримана після оприлюднення доповідей, може використовуватися в рішенні лише після надання реальної

СТОРІНКА 14 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

можливості відповісти. Сам статус свідка, обвинуваченого або особи, щодо якої подано повідомлення, не доводить відсутності професійних чи моральних якостей і не замінює оцінювання конкретних установлених фактів. Дотримуються презумпція невинуватості та право на захист. Інформація надається з дотриманням установленого законом режиму доступу до захищеної інформації та в достатньо змістовному обсязі для ефективної відповіді.

(20) Рішення про обрання містить оцінку встановленої істотної інформації, відповідей кандидатів та відповідних питань за частиною 8. Наявність лише одного кандидата не звільняє пленум від обов'язку позитивно встановити та мотивувати відповідність цього кандидата законним вимогам.

(21) У пропозиціях і рішеннях за частинами 15 та 16 зазначаються конкретні підстави, початкова та кінцева дати тимчасового виконання функцій, а також усі попередні періоди виконання тих самих функцій тією самою особою. Вища судова рада веде публічний хронологічний облік цих періодів. Не пізніше ніж за один місяць до досягнення максимального строку адміністрація Ради повідомляє пленум, відповідну колегію та Міністра юстиції. Повідомлення й запис не продовжують строк і не замінюють передбаченого законом рішення».

§ 19. У статті 173а додаються частини 9-11:

«(9) Прокурорська колегія Вищої судової ради ухвалює рішення про призначення за частинами 2 і 4 протягом семи днів після одержання повідомлення. Строк застосовується також до призначення іншої особи за частинами 3 та 6. Голова Кримінальної колегії Верховного касаційного суду одночасно надсилає копію повідомлення визначеній особі та Міністру юстиції.

(10) Неухвалення рішення у строк за частиною 9 вважається мовчазною відмовою. Визначена особа та Міністр юстиції можуть оскаржити відмову за статтею 36(3) протягом чотирнадцяти днів після закінчення строку за частиною 9, а прямо виражену відмову - протягом чотирнадцяти днів після повідомлення про неї. Прокурорська колегія надсилає скаргу та всі матеріали справи до суду протягом трьох днів після одержання скарги. Якщо вона цього не зробить, скаржник може подати скаргу безпосередньо до суду, який вистебує матеріали з власної ініціативи.

(11) Суд вирішує скаргу протягом чотирнадцяти днів після її одержання. Якщо відмову скасовано, суд повертає матеріали Прокурорській колегії з обов'язковими вказівками щодо тлумачення й застосування закону та встановлює строк ухвалення рішення, що не може перевищувати сім днів після одержання судового рішення. Суд не визначає іншу особу для призначення та не здійснює призначення замість Прокурорської колегії. Рішення остаточне. Видання прямо вираженої відмови після оскарження мовчазної відмови не припиняє судового провадження; прямо виражена відмова вважається оскарженою в тому самому провадженні».

§ 20. Додається стаття 173б:

«Стаття 173б. (1) Рішення про тимчасове відсторонення від посади за статтею 230, 230а або 232 прокурора за статтею 173а(2) чи (4) не виконується до закінчення строку оскарження, а якщо його оскаржено - до набрання законної сили судовим рішенням, крім випадку за частиною 3.

СТОРІНКА 15 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

(2) При вирішенні клопотання про відсторонення та під час судового контролю прямо розглядаються конкретні дані щодо необхідності заходу, можливості досягти його мети менш обмежувальним заходом та зазначені зачепленою особою дані про неправомірний вплив у зв'язку з виконанням її функцій. Відкриття кримінального або дисциплінарного провадження саме по собі не встановлює необхідності тимчасового відсторонення.

(3) За мотивованим клопотанням органу, що постановив відсторонення, суд, компетентний розглянути скаргу, може допустити попереднє виконання лише тоді, коли конкретні дані встановлюють безпосередню й серйозну небезпеку перешкоджання кримінальному або дисциплінарному провадженню чи вчинення нового серйозного порушення при виконанні службових функцій і цій небезпеці неможливо запобігти менш обмежувальним заходом. Суд надає зачепленій особі можливість висловити позицію та постановляє мотивовану ухвалу протягом трьох днів після одержання клопотання. Ухвала підлягає оскарженню за Адміністративно-процесуальним кодексом. Вирішення клопотання не визначає наперед питань кримінальної чи дисциплінарної відповідальності.

(4) Частини 1-3 не зачіпають тимчасового відсторонення, що настає безпосередньо за статтею 230(7) та статтею 230а(6), або відсторонення від посади, постановленого судом за Кримінальним процесуальним кодексом. Вони не обмежують повноважень розслідування, притягнення особи як обвинуваченого або застосування заходів процесуального примусу та не продовжують строки за статтею 173а(3) і (6)».

§ 21. У статті 175о(3) додається друге речення: «Особа, яка подала повідомлення, інформується про рішення та його конкретні фактичні й правові підстави з дотриманням захисту персональних даних і охоронюваної законом таємниці».

§ 22. У статті 198 додаються частини 6-8:

«(6) При оцінюванні показників за пунктом 2 частини 2 та статтею 199 здійснюється якісний аналіз мотивів, фактичної та правової складності, процесуальної поведінки та підстав зміни або скасування. Беруться до уваги подальші зміни в доказах, законодавстві й обов'язковій судовій практиці. Кількість чи відсоток актів і судових результатів самі по собі не обґрунтовують несприятливу оцінку.

(7) Виправдувальний вирок, законне закриття кримінального провадження або скасування чи зміна акта самі по собі не обґрунтовують висновку про професійну непридатність. При оцінюванні прокурора або слідчого магістрату також береться до уваги дотримання обов'язків установлювати й перевіряти обставини, що виправдовують обвинуваченого або пом'якшують його відповідальність.

(8) За період служби Європейським делегованим прокурором частини 6 та 7 застосовуються з урахуванням оцінювання за частиною 5 та без здійснення національним органом контролю за оперативними рішеннями Європейської прокуратури».

§ 23. Стаття 199 змінюється так:

1. Пункт 2 частини 2 викладається в такій редакції:

«2. дотримання законних письмових вказівок і розпоряджень прокурора вищого рівня з урахуванням права на заперечення за статтею 143(7);»

СТОРІНКА 16 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

2. Пункт 2 частини 3 викладається в такій редакції:

«2. дотримання законних письмових вказівок і розпоряджень прокурора з урахуванням права на заперечення у передбачених законом випадках;»

§ 24. У статті 200 додається частина 4:

«(4) Оцінювання за частинами 1 та 2 охоплює дотримання випадкового добору, об'єктивність розподілу навантаження, заходи проти неправомірного впливу, дотримання обов'язків реєстрації та мотивування, а також здійснення заходів для усунення встановлених організаційних порушень. Беруться до уваги конкретні повноваження оцінюваної особи та її можливість впливати на встановлені обставини».

§ 25. Додається стаття 218а:

«Стаття 218а. (1) Додаткова винагорода суддів, прокурорів і слідчих магістратів за досягнуті результати, виконання конкретних завдань та за статтею 233(6) визначається за завчасно оголошеними об'єктивними критеріями й методикою, ухваленими пленумом Вищої судової ради відповідно до повноважень відповідної колегії. Критерії та методика оприлюднюються до початку періоду, до якого застосовуються.

(2) Критерії враховують навантаження, фактичну й правову складність роботи, дотримання строків та виконання додаткових законно доручених завдань. Квоти або цільові показники щодо обвинувальних чи виправдувальних вироків, пред'явлених обвинувачень, відмов, зупинень або закриттів не допускаються. Законне здійснення відводу, заперечення, оскарження або подання повідомлення не може бути підставою для зменшення винагороди чи відмови в ній.

(3) Акт про визначення індивідуального розміру або відмову у винагороді мотивується шляхом застосування оголошених критеріїв до перевірюваних даних та повідомляється відповідній особі. Якщо розмір відрізняється від встановленого для осіб із рівнозначним внеском і порівнянним навантаженням, зазначаються конкретні підстави відмінності.

(4) Пленум Вищої судової ради щорічно оприлюднює узагальнену інформацію про виплачені суми за видами винагороди та органами судової влади. Публікація не містить персональних даних понад необхідний обсяг для передбаченої законом публічності».

§ 26. Стаття 227 змінюється та доповнюється так:

1. Частина 2 викладається в такій редакції:

«(2) Частина 1 не застосовується до тимчасового відрядження на вакантну штатну посаду. Для тимчасового відрядження потрібна попередня письмова згода, а його строк становить до 12 місяців. За мотивованим зверненням компетентного адміністративного керівника відповідна колегія Вищої судової ради може дозволити одноразове продовження не більш ніж на шість місяців, якщо оголошено конкурс на посаду і його завершення затрималося з об'єктивних причин, зазначених у рішенні. Продовження потребує попередньої письмової згоди відрядженої особи. Зі вступом на посаду постійного посадовця тимчасове відрядження закінчується. Для обчислення максимальної тривалості підсумовуються всі періоди тимчасового відрядження тієї самої особи до того самого органу протягом попередніх трьох років незалежно від перерв або змін вакантної посади. Якщо закон установлює коротший строк тимчасового відрядження, застосовується коротший строк; ця частина не дозволяє продовження понад строк за статтею 147(4)».

СТОРІНКА 17 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

2. Додаються частини 10-15:

«(10) Перед тимчасовим відрядженням за частиною 2 компетентний адміністративний керівник оприлюднює на вебсайтах відповідного органу та Вищої судової ради повідомлення про службову потребу, очікувану тривалість, застосовні критерії за частиною 7 та строк щонайменше 14 днів для подання заяв. У повідомленні зазначаються навантаження органу, який приймає особу, та причини, через які потребу неможливо задовольнити іншими організаційними заходами.

(11) Заявники оцінюються за завчасно оголошеними критеріями. Розпорядження містить порівняльні мотиви добору та оцінку наслідків для роботи органу, з якого особу відряджають. Розпорядження повідомляється всім заявникам. Критерії не можуть змінюватися після закінчення строку подання заяв.

(12) За безпосередньої небезпеки припинення роботи відповідного органу тимчасове відрядження за частиною 2 може здійснюватися до завершення добору за частинами 10 та 11, але не більш ніж на 30 днів. Терміновість обґрунтовується конкретними обставинами. Процедура добору відкривається одночасно з тимчасовим відрядженням. Строк за цією частиною зараховується до строку за частиною 2; послідовні тимчасові розпорядження для задоволення тієї самої потреби не допускаються.

(13) Дострокове припинення тимчасового відрядження адміністративним керівником оформлюється мотивованим письмовим розпорядженням, якщо службова потреба відпала, на посаду вступив постійний посадовець, відряджена особа письмово просить про це або конкретні організаційні обставини об'єктивно вимагають її повернення. Відрядженій особі надається можливість висловити позицію протягом 7 днів. Вимога попередньої позиції не застосовується до припинення за письмовим зверненням відрядженої особи або через вступ на посаду постійного посадовця та не відкладає припинення, що настає за законом. За невідкладних обставин, пов'язаних із безперервністю роботи, строк може бути скорочено до трьох днів із прямо зазначеними мотивами. Припинення не може використовуватися для накладення дисциплінарного стягнення поза встановленим порядком або впливу на дії й акти в конкретній справі чи матеріалах перевірки. Повноваження Суддівської колегії за пунктом 18 статті 30(5) зберігається, а вимоги другого-п'ятого речень застосовуються відповідно.

(14) Розпорядження про тимчасове відрядження та його дострокове припинення можуть оскаржуватися зачепленою особою за Адміністративно-процесуальним кодексом. Кожен заявник за частиною 10 має право оскаржити розпорядження про тимчасове відрядження за частиною 11 протягом 14 днів після повідомлення про нього. Тимчасовий судовий захист надається за тим самим кодексом. Рішення колегії про дозвіл на продовження за частиною 2 може оскаржуватися за статтею 36.

(15) Розпорядження, дозволи на продовження та їхні мотиви вносяться до публічного реєстру відряджених осіб, який веде Вища судова рада, протягом трьох днів. Реєстр обчислює та відображає сукупну тривалість за частиною 2 і зберігає історію змін. Персональні дані, не потрібні для перевірки законності, та охоронювана законом таємниця не оприлюднюються. Частини 10-12 не застосовуються до відрядження для конкретної справи за частиною 3; частини 3 і 9 залишаються застосовними».

§ 27. Стаття 307 доповнюється так:

1. У частині 3 додаються пункти 5-8:

«5. умисне надання усних розпоряджень або вказівок у справах і матеріалах перевірок із порушенням статті 143(2);

СТОРІНКА 18 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

6. умисне невиконання встановленого законом обов'язку письмово засвідчити, зареєструвати або долучити до справи чи матеріалів перевірки вказівки, розпорядження та інші акти прокурорського контролю;
7. умисне порушення принципу випадкового добору при розподілі або перерозподілі справи чи матеріалів перевірки або умисне приховування, знищення чи незаконна зміна інформації про такий розподіл або здійснений прокурорський контроль;
8. умисне здійснення тиску або несприятливого ставлення з порушенням статті 3а».

2. Додається частина 7:

«(7) Скасування або зміна судового чи прокурорського акта, ухвалення виправдувального вироку або добросовісна й мотивована професійна незгода щодо тлумачення закону чи оцінювання доказів самі по собі не становлять дисциплінарного порушення. Це положення не виключає відповідальності, якщо встановлено винне порушення за частинами 2 та 3. Дисциплінарний орган не може скасовувати або змінювати акт у конкретній справі чи матеріалах перевірки або давати вказівки щодо їх вирішення».

§ 28. Додається стаття 312а:

«Стаття 312а. (1) Повідомлення, що містить конкретні дані про дисциплінарне порушення та надійшло до органу або особи за статтею 312(1), реєструється в день надходження, а якщо надійшло поза робочим часом - у перший наступний робочий день. Особі, яка подала повідомлення, надаються реєстраційний номер та інформація про компетентний орган.

(2) Якщо повідомлення стосується дій або бездіяльності його одержувача або існують обставини, що викликають обґрунтовані сумніви в неупередженості особи, яка має проводити перевірку, повідомлення надсилається протягом трьох днів іншому компетентному органу або особі за статтею 312(1).

Повідомлення проти адміністративного керівника не доручається для перевірки його підлеглому.

(3) У випадках за статтею 54(5) Інспекторат при Вищій судовій раді реєструє повідомлення та надсилає його протягом трьох днів Міністру юстиції для оцінки в межах повноваження Міністра за пунктом 4 статті 312(1). Пересилання не уповноважує Міністра проводити перевірки чи ухвалювати рішення, віднесені до виключної компетенції іншого органу.

(4) Протягом двох місяців після одержання повідомлення компетентний орган або особа за статтею 312(1) вносить пропозицію про відкриття дисциплінарного провадження або письмово повідомляє заявника, що підстав для такої пропозиції не виявлено. За фактичної чи правової складності строк може бути одноразово продовжено не більш ніж на один місяць мотивованим актом, про який заявника повідомляють до закінчення початкового строку. До перевірок за статтями 175л-175о застосовуються спеціальні строки. Заявника також повідомляють про внесену пропозицію протягом трьох днів після її надсилання. Строки за цією частиною не звільняють компетентний орган від обов'язку невідкладно вжити необхідних заходів для дотримання статті 310.

(5) Повідомлення про відсутність підстав для пропозиції містить розглянуті твердження, вчинені дії, установлені факти та конкретні фактичні й правові підстави висновку. Якщо належні й перевірювані обставини не перевірено, зазначаються причини. Інформація надається в обсязі, який не розкриває охоронюваної законом таємниці або персональних даних понад необхідне для розуміння результату.

СТОРІНКА 19 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

(6) Заявник може подати повідомлення, сповіщення за частиною 5 та свої заперечення іншому органу або особі за статтею 312(1). Попередня відмова внести пропозицію не зв'язує цей орган або особу. Повторне звернення не змінює початку чи перебігу строків за статтею 310.

(7) Подання повідомлення не створює права на накладення дисциплінарного стягнення та не надає заявнику статусу сторони дисциплінарного провадження. Воно не зупиняє й не замінює оскарження, передбаченого процесуальним законом у відповідній справі чи матеріалах перевірки.

(8) Якщо повідомлення стосується Європейського делегованого прокурора, повідомлення Європейської прокуратури та вжиття дисциплінарних заходів здійснюються за умов Регламенту (ЄС) 2017/1939».

§ 29. У статті 316 додаються частини 9 та 10:

«(9) Відповідна колегія, а у провадженні проти члена Вищої судової ради - пленум, вирішує належно внесену пропозицію за статтею 312 протягом одного місяця після її одержання або, у відповідному випадку, усунення недоліків за частиною 2.

(10) Відмова відкрити дисциплінарне провадження оформлюється письмовим мотивованим рішенням, яке розглядає конкретні твердження та подані докази й зазначає правові та фактичні підстави відмови. Посилання лише на результат голосування або загальні твердження, що не розглядають конкретних доводів, не замінює мотивування. Рішення повідомляється особі чи органу, які внесли пропозицію, та Міністру юстиції».

§ 30. У статті 323(2) додаються друге, третє та четверте речення: «Суд вирішує протягом семи днів клопотання про зупинення виконання, в якому наведено конкретні дані про порушення статті 3а. Суд прямо розглядає ці дані при оцінюванні небезпеки істотної шкоди або шкоди, яку важко усунути. Ухвала не визначає наперед спору щодо законності дисциплінарного стягнення».

ПЕРЕХІДНІ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

§ 31. (1) Протягом трьох місяців після оприлюднення Закону пленум Вищої судової ради ухвалює технічні правила за статтею 143б(5), а Прокурорська колегія - методику за статтею 140(7). У той самий строк компетентні органи приводять відповідні підзаконні акти та внутрішні правила у відповідність із Законом. Стаття 30(10) Закону про судову владу застосовується, якщо виконано її передумови.

(2) Електронний реєстр починає працювати протягом шести місяців після оприлюднення. До початку його роботи акти зберігаються в окремому хронологічному реєстрі та долучаються до відповідної справи чи матеріалів перевірки. Записи містять інформацію за статтею 143б(2), підпис особи, яка внесла запис, та окрему історію виправлень. Доступ надається за умов статті 143б(4) та спеціального режиму за статтею 143а(6).

(3) Дані, створені за частиною 2, вносяться до електронного реєстру протягом одного місяця після початку його роботи. Відсутність технічної готовності не відкладає обов'язків щодо письмової форми, мотивування, реєстрації, повідомлення та надання доступу.

§ 32. (1) Нові вимоги застосовуються до актів і дій після набрання Законом чинності, зокрема у поточних справах, матеріалах перевірок і дисциплінарних провадженнях. Нові

СТОРІНКА 20 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

визначення дисциплінарних порушень не застосовуються до поведінки, яка передувала набранню Законом чинності.

(2) Протягом одного місяця після набрання Законом чинності наявні письмові акти, що містять ієрархічні вказівки та перерозподіли й не були долучені до поточних справ і матеріалів перевірок, додаються до них. Документи не датуються заднім числом. Відсутні документи описуються із зазначенням відомих обставин та вчинених дій для їх установлення.

(3) Недотримання технічної вимоги реєстрації не є самостійною підставою недійсності вчиненої процесуальної дії. Процесуальні наслідки визначаються за застосовним законом без виключення перевірки порушення та відповідальності за нього.

(4) Строк за статтею 312а(4) щодо нерозглянутих повідомлень починається з набрання Законом чинності. Це не поновлює та не продовжує строків за статтею 310 і не відкладає вирішення, яке мало відбутися раніше.

§ 33. (1) Вимоги та розпорядження за статтею 145б(1), видані до набрання Законом чинності, виконання яких або безпосереднє втручання у права продовжується на цю дату, також можуть оскаржуватися за статтею 145б. Строк оскарження становить чотирнадцять днів від набрання чинності; якщо про акт не повідомлено й особа дізнається про нього пізніше, строк починається з моменту, коли вона дізналася, за умов статті 145б(2).

(2) Частина 1 не дозволяє повторно вирішувати спір, вирішений остаточним судовим актом, або поновлювати строк оскарження за іншим спеціальним судовим порядком.

§ 34. Перша щорічна звітність за новими вимогами охоплює період після набрання Законом чинності. Перша технічна перевірка за статтею 143б(5) здійснюється протягом одного року після початку роботи електронного реєстру.

§ 35. Міністр юстиції організовує подальшу оцінку впливу після трьох років застосування Закону на основі узагальненої інформації Вищої судової ради, прокуратури, Інспекторату та судів. Оцінка охоплює доступ до суду, тривалість і результати проваджень за статтею 145б, застосування гарантій проти неправомірного впливу, організаційні наслідки та бюджетні видатки. Оцінка оприлюднюється на вебсайті Міністерства юстиції.

§ 36. (1) Протягом одного місяця після набрання цим Законом чинності Вища судова рада оприлюднює перелік усіх чинних тимчасових відряджень на вакантні штатні посади із зазначенням дат їх початку та сукупної тривалості.

(2) Чинні тимчасові відрядження на вакантні штатні посади, сукупна тривалість яких на день набрання цим Законом чинності перевищує 18 місяців, закінчуються не пізніше шести місяців після набрання ним чинності. Для інших чинних тимчасових відряджень на вакантні штатні посади строки за статтею 227(2) обчислюються з урахуванням уже минулого часу, але припинення лише через досягнення нового максимального строку не відбувається раніше шести місяців після набрання цим Законом чинності.

(3) Частина 2 не зачіпає дострокового припинення за іншою законною підставою або завершення справ, у яких потрібна незмінність складу суду за статтею 227(9). Після досягнення застосовного максимального строку нові справи не розподіляються на підставі відрядження, строк якого закінчився. Цей параграф не продовжує строки за статтею 147(4).

СТОРІНКА 21 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

§ 37. (1) Протягом трьох місяців після оприлюднення пленум Вищої судової ради приводить правила додаткової винагороди у відповідність зі статтею 218а. У той самий строк компетентні органи приводять правила спеціалізації та груп випадкового розподілу у відповідність зі статтею 9а.

(2) Нові критерії додаткової винагороди застосовуються до періодів, які починаються після їх оприлюднення та набрання Законом чинності. Вони не змінюють заднім числом умов уже виконаної роботи та не є підставою повернення законно виплачених сум. Від набрання чинності статтями 3а і 218а до застосування нових критеріїв заборони неправомірного впливу, квот і заходів відплати застосовуються безпосередньо. Розподіли, здійснені до набрання чинності, не скасовуються лише через нові вимоги.

§ 38. Закон набирає чинності через три місяці після оприлюднення в «Державен вестник», крім § 31(1) та § 37(1), які набирають чинності в день оприлюднення.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Закону про внесення змін і доповнень до Закону про судову владу

Причини, що зумовлюють прийняття Закону

Я пропоную зміни як самостійну пропозицію за статтею 18(1) Закону про нормативні акти. Їхній предмет - здійснення прокурорських повноважень, захист від неправомірного впливу та підзвітність щодо дій, які зачіпають права громадян. Проєкт доповнює підготовлені тим самим автором проєкти змін і доповнень до Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу. Його положення сформульовано стосовно чинного Закону про судову владу, і їх можна розглядати незалежно.

Законодавчу основу перевірено станом на 25 вересня 2026 року, зокрема з урахуванням змін у «Державен вестник», № 60 від 1 липня 2026 р. та № 69 від 31 липня 2026 р. Враховано наявне право на допомогу адвоката під час перевірок за статтею 145(6), обмеження Інспекторату за статтею 54(5) та змінений судовий порядок за статтею 36. Пропозиція не відтворює вже встановлених прав і заборон як нові.

Ієрархічний прокурорський контроль має власну функцію, але не в кожному випадку забезпечує зовнішній захист зачеплених осіб. Конкретні розпорядження надати інформацію й документи, з'явитися та надати доступ особливо важливі, коли їх видано поза формально відкритим кримінальним провадженням і вони безпосередньо зачіпають індивідуальні права. Закон має прямо визначати предмет і порядок судового контролю, а не ставити доступ до суду в залежність від класифікації відповідного акта як адміністративного.

Внутрішня незалежність прокурора також потребує практичних гарантій. Стаття 143 вже забороняє усні вказівки та встановлює вимоги письмової форми й мотивування. Однак без повної історії втручань, перевірюваних підстав перерозподілу та захисту від кадрових заходів відплати доведення порушення може бути складним. Пропонуються конкретні обов'язки документування, зберігання, доступу та вирішення.

Висновок про необхідність реформи не передбачає винуватості конкретного магістрату або інституції загалом. Законодавче втручання спрямоване на об'єктивні умови, які сприяють неправомірному впливу, та недоліки засобів захисту. Встановлення індивідуальної відповідальності залишається підпорядкованим законним передумовам, доказуванню, праву на захист і судовому контролю.

Цілі та зміст запропонованих змін

Головна мета - щоб кожне істотне втручання у права через прокурорське повноваження мало визначену законну підставу, перевірювані мотиви та доступний засіб захисту. Додаткова мета - щоб законна професійна позиція магістрату не спричиняла несприятливих кадрових наслідків.

Установлюється спеціальний судовий порядок щодо обов'язкових прокурорських розпоряджень, виданих поза формально відкритим кримінальним провадженням і таких, що безпосередньо зачіпають індивідуальні права або законні інтереси. Контроль доручається адміністративному суду з відповідним застосуванням Адміністративно-процесуального кодексу через предмет захисту та наявні процесуальні механізми. Це прямо встановлене законом визначення юрисдикції не змінює правової природи прокурорського акта. Суд перевіряє

СТОРІНКА 23 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

компетенцію, законні передумови, мотиви, мету та пропорційність. Він не вирішує, чи вчинила конкретна особа злочин, і не здійснює прокурорської функції.

Право на скаргу поширюється як на адресата, так і на іншу безпосередньо зачеплену особу, зокрема коли інформацію про неї витребовують у третьої особи. Внутрішнє прокурорське оскарження не є обов'язковою передумовою. Передбачено своєчасне повідомлення, доступ до належних матеріалів у визначений строк ще до подання скарги, короткий строк тимчасового захисту та збереження правового інтересу після виконання акта. Подальше відкриття досудового провадження не припиняє права на контроль за попереднім розпорядженням. Спеціальні судові засоби захисту за КПК та іншими законами залишаються застосовними.

Перевірки за статтею 145 пов'язуються з конкретними законними функціями, належним предметом та мотивованим актом доручення. Передбачено обмеження проти повторного початку тієї самої перевірки для обходу строків, витребування явно неналежної інформації та використання загального повноваження замість судового дозволу. Право на допомогу адвоката доповнюється практичними гарантіями повідомлення й конфіденційності. Зберігається можливість своєчасних законних дій за наявності даних про злочин.

Ієрархічні вказівки та акти заміни прокурора включаються до перевірюваної документальної історії. Зберігаються автор, підстави, зміст, час видання й повідомлення, а також подальші зміни. Технічна несправність не звільняє від письмової форми, але передбачено тимчасовий порядок, який дозволяє невідкладні дії. Відсутність технічного запису не робить автоматично недійсними всі подальші процесуальні дії; наслідки оцінюються за застосовним процесуальним законом.

Розмежовуються адміністративний перерозподіл, тимчасове заміщення та здійснення передбачених процесуальним законом повноважень прокурора вищого рівня. Сама професійна незгода не є підставою адміністративного вилучення справи. Водночас законний контроль вищої інстанції та службовий нагляд не позбавляються дії.

Оцінювання роботи ґрунтується на якості, мотивуванні, своєчасності, навантаженні та повазі до прав учасників. Кількість обвинувальних вироків або скасованих актів сама по собі не може наперед визначати оцінку. Індивідуальні квоти на конкретний процесуальний результат забороняються. Це зменшує стимул підтримувати необґрунтоване обвинувачення або уникати складних проваджень лише через статистичний результат.

Уточнюються дисциплінарні порушення, пов'язані з умисним незаконним втручанням, маніпулюванням розподілом або записами та заходами відплати. Відповідальність не запроваджується лише через скасування акта, ухвалення виправдувального вироку або висловлення добросовісної правової позиції. Залишається необхідним оцінювання конкретної поведінки, вини та тяжкості порушення за Законом про судову владу.

Для повідомлень про дисциплінарні порушення суддів, прокурорів, слідчих магістратів та їхніх керівників передбачено простежуване одержання, мотивоване вирішення, повідомлення та пересилання за наявності особистого інтересу. Заявник також може звернутися до іншої особи або органу, уповноважених внести пропозицію, але не набуває права вимагати конкретного стягнення чи статусу сторони дисциплінарного провадження. Обмеження Інспекторату за статтею 54(5) зберігаються. Місячний строк вирішення питання про відкриття провадження також охоплює пленум у

СТОРІНКА 24 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

матеріалах щодо членів Вищої судової ради. Це обмежує невизначене відкладення такої оцінки, зокрема коли строки зупинено за новим пунктом 3 статті 310(5). Особи й органи, уповноважені вносити пропозиції, та вимоги більшості за спеціальним порядком щодо членів Ради не змінюються.

Щорічна звітність доповнюється узагальненою інформацією про тривалість перевірок, скасовані акти, виконання судових вказівок, перерозподіл та встановлені організаційні порушення. Звіти не можуть використовуватися для політичних вказівок у конкретних провадженнях, публічного наперед визначення винуватості або розкриття захищених даних.

Додаткові гарантії для Вищої судової ради, незалежності в кадрових питаннях та виконання інспекційних перевірок

Звіт Європейської комісії про Болгарію від 17 липня 2026 року й надалі визначає проблеми щодо складу та строку повноважень Вищої судової ради, тривалих тимчасових відряджень, добору прокурорів для розслідування щодо магістратів і реагування на дані про неправомірний вплив. Водночас визнаються законодавчі вдосконалення 2026 року, зокрема висунення кандидатів до Інспекторату та спеціальний механізм щодо Генерального прокурора. Ці доповнення спрямовані на залишкові законодавчі ризики й не представляють уже прийнятих заходів як нових.

Статті 33-35 вимагають завчасного порядку денного, єдиного письмового акта з перевірюваними мотивами, порівняльної оцінки під час добору та обліку голосу кожного члена. Відсутність більшості не замінює фактичних і правових підстав відмови. Єдиний письмовий акт також вимагається для дисциплінарних рішень за статтею 320(7); посилення на виступи не замінює їх прямого включення до мотивів. Конфлікти розкриваються до участі, а відмова від самовідводу мотивується та перевіряється при оскарженні остаточного акта. Не відновлюється можливість більшості усунути члена Ради, визнана неконституційною Рішенням № 10 від 15 листопада 2011 року у конституційній справі № 6/2011. Зберігається розподіл судової юрисдикції за статтею 36 в редакції липня 2026 року.

Нова стаття 9а захищає випадковий розподіл на етапі визначення групи допущених магістратів. Сам облік остаточного результату не запобігає попередньому добору учасників для конкретної справи. Включення та виключення потребують об'єктивних критеріїв, мотивів, реєстрації та збереження історії. Довільний індивідуальний добір під виглядом спеціалізації не допускається в розслідуваннях щодо магістратів. Законна компетенція, спеціальний порядок щодо Генерального прокурора та незалежність Європейської прокуратури зберігаються.

Тимчасове відрядження на вакантну штатну посаду отримує сукупний максимальний строк, обмежене продовження, відкритий добір та мотивоване дострокове припинення. Прямо зберігається відмінність від загального режиму за статтею 227(1), а також коротших строків відрядження прокурорів. Перехідний період дозволяє завершити кадрові процедури та не порушує незмінності складу суду у вже розпочатих справах. Методика добору вищих керівників оголошується завчасно; кандидатам надається можливість відповісти на несприятливу інформацію. Хронологічний облік осіб, які тимчасово виконують функції, дозволяє перевірити дотримання законного обмеження без його продовження.

Стаття 218а охоплює додаткову винагороду за результати, конкретні завдання та навантаження. Завчасні критерії, індивідуальні мотиви та узагальнена звітність обмежують можливість використання фінансового оцінювання як засобу тиску. Умови винагороди за вже виконану роботу не змінюються

СТОРІНКА 25 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

заднім числом. Застосовний судовий порядок щодо майнових прав зберігається.

Статті 58, 59а і 140 пов'язують інспекційну доповідь із відповідальним органом, строком, перевіркою виконання та мотивованим результатом. Розмежовуються інспекції Інспекторату при Вищій судовій раді та внутрішні перевірки в прокуратурі. Конкретно належні матеріали зберігаються, поки перевірка триває; фізичне надсилання оригіналу не виправдовує відмови в законному доступі до копії. Офіційне повідомлення прокуратури від 5 липня 2023 року вказує на відсутність подальших дій щодо висновків внутрішньої перевірки 2020 року. Доповідь тимчасової комісії до Суддівської колегії за період 20 лютого-20 травня 2024 року документує труднощі зі збиранням матеріалів, зокрема повідомлене архівне знищення та надсилання оригіналів іншим органам. Вони не встановлюють винуватості із силою кримінального вироку та не доводять, що кожен випадок архівного знищення був незаконним.

Захист за статтею 3а прямо охоплює професійну публічну критику та участь у професійних об'єднаннях. Також перевіряється сукупність ознак прихованої мети відплати. Рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) у справі *Todorova v. Bulgaria*, заява № 40072/13, від 19 жовтня 2021 року має значення для захисту висловлювань та неприпустимого використання дисциплінарних повноважень з іншою метою. Конфіденційне документування конкретних спроб зовнішнього впливу зберігає право на захист і законні контакти з адвокатами; воно не створює обов'язку здійснювати таємні записи. Семиденний строк рішення про тимчасовий захист обмежує ризик незворотного заходу відплати.

Строк призначення спеціальних прокурорів та прямий судовий контроль за мовчазною відмовою обмежують можливість блокувати механізм кадровими рішеннями. Призначення залишається за Прокурорською колегією, тоді як компетентний Верховний касаційний суд перевіряє відмову за чинною статтею 36(3). Нова стаття 173б забезпечує судовий контроль до виконання оскарженого кадрового відсторонення; за безпосереднього серйозного ризику суд може допустити попереднє виконання. Зберігаються відсторонення, яке настає за законом із набранням законної сили триманням під вартою чи домашнім арештом, та заходи, постановлені кримінальним судом. Дворічні строки не продовжуються. Доповнення узгоджене з незалежним здійсненням повноваження продовжувати розслідування, запропонованим у КПК, та рішеннями Комітету міністрів від 4 грудня 2025 року у *S.Z./Kolevi*. Звільнення від кримінальної чи дисциплінарної відповідальності не створюється.

Межі законодавчих заходів та умови ефективних результатів

Склад і конституційні квоти Вищої судової ради, конституційні строки повноважень та обрання Народними зборами не змінюються цим Законом. Необхідні зміни конституційних положень мають обговорюватися в окремій процедурі з урахуванням компетенції за Главою дев'ятою Конституції та відповідної практики Конституційного суду. Закон не може гарантувати необхідної парламентської більшості або замінювати відсутнє обрання автоматичним призначенням.

Розширення документальної простежуваності не створює нової підстави продовжувати функції після закінчення строку повноважень. Обмеження за статтею 54(5) зберігається та не може обходитися через організаційну інспекцію із забороненою за суттю метою. Рішення Суду Європейського Союзу від 30 квітня 2025 року в об'єднаних справах C-313/23, C-316/23 і C-332/23 потребує окремої комплексної оцінки прямо визначеної правової підстави, точних меж

СТОРІНКА 26 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

дозволеної діяльності та її ефективного обмеження в часі. Сам по собі цей проєкт не вирішує питання обрання, яке не відбулося, та не оголошує автоматично всі акти нікчемними.

Ефективні результати потребують незалежних призначень, достатньої судової та адміністративної спроможності, захищених інформаційних систем, своєчасних експертиз і фактичного виконання судових актів. До перевірюваних показників належать строки вирішення, виконання рекомендацій, тривалість тимчасових відряджень, мотиви змін груп розподілу та результати судового контролю. Ні кількість обвинувачень, ні кількість обвинувальних вироків чи дисциплінарних стягнень самі по собі не є цільовим показником успішного застосування.

Конституційне обґрунтування

Проєкт ґрунтується на статті 4, статтях 30-32, статті 56, статті 117, статті 121, статті 126, статті 127 та статті 132а Конституції. Зберігаються місце прокуратури в судовій владі, конституційні функції Генерального прокурора та повноваження прокуратури керувати розслідуваннями й підтримувати обвинувачення.

Рішення № 11 від 4 жовтня 2016 року у конституційній справі № 7/2016 розмежовує прокурорські акти, що здійснюють конституційні функції, та адміністративні акти й допускає прямо встановлений законом судовий контроль, коли зачіпаються індивідуальні права та законні інтереси. Новий судовий порядок дотримується саме цього підходу. Загальна можливість оскарження всіх прокурорських дій не виводиться безпосередньо зі статті 120 Конституції.

Рішення № 3 від 25 квітня 2023 року у конституційній справі № 18/2022 підтверджує, що повноваження за статтею 145 Закону про судову владу служать конкретним конституційним і законним функціям. Рішення не скасовує перевірок та ревізій. Запропоновані обмеження уточнюють їхню підставу, предмет, строки й пропорційність, не усуваючи законних засобів захисту суспільного інтересу.

Рішення № 11 від 23 липня 2020 року у конституційній справі № 15/2019 враховано при розмежуванні нагляду за законністю та вільного формування внутрішнього переконання. Контроль прокурорського акта через необґрунтованість не забороняється. Ієрархічний вплив на перевірку або розслідування щодо Генерального прокурора особисто не допускається. Спеціальний механізм цих проваджень зберігається.

Рішення № 14 від 26 липня 2024 року у конституційній справі № 10/2023 підтримує допустимість прямо встановлених судових гарантій та спеціальних законодавчих механізмів ефективної підзвітності зі збереженням прокурорської функції. Рішення № 13 від 26 липня 2024 року у конституційній справі № 1/2024 враховується через збереження статті 126(2) Конституції в її чинній редакції. Проєкт не прагне здійснити звичайним законом зміну, що потребує зміни Конституції.

Вимоги публічної підзвітності узгоджуються з Рішенням № 6 від 6 червня 2017 року у конституційній справі № 15/2016. Узагальнений аналіз не надає Народним зборам, Міністру юстиції або іншому зовнішньому органу повноваження визначати дії та результат у конкретних матеріалах перевірки чи справі.

Фінансові та інші ресурси для застосування

Проєкт не створює нового державного органу. Застосування доручається наявним органам у межах їхньої законної компетенції. Ресурси будуть потрібні для вдосконалення

СТОРІНКА 27 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

інформаційних систем, захищеного зберігання й архівування записів, управління доступом, навчання та розгляду нових судових проваджень.

Видатки слід планувати в бюджеті судової влади та відповідних бюджетних програмах компетентних органів. Одноразові витрати охоплюють аналіз наявних систем, розробку, інтеграцію, тестування, оцінку безпеки та навчання. Постійні витрати охоплюють підтримку, зберігання, технічні аудити й необхідну адміністративну спроможність. Додаткове навантаження судів залежить від кількості розпоряджень, що можуть оскаржуватися, і фактично поданих скарг; його необхідно враховувати при розподілі ресурсів.

Надійна кількісна оцінка потребує інформації замовників про наявні технічні договори, необхідні зміни, обсяг зберігання та кількість охоплених розпоряджень. Проект має бюджетний вплив, який не можна характеризувати як нульовий. При підготовці урядового законопроекту Міністерство юстиції має отримати цю інформацію та розрахунки Вищої судової ради, прокуратури й судів і підготувати фінансове обґрунтування та попередню оцінку впливу за Законом про нормативні акти. Ця пропозиція визначає види витрат і необхідні вихідні дані, не приписуючи компетентним органам кількісної оцінки, яку вони не підготували.

Передбачений підготовчий період дозволяє ухвалити технічні правила та провести навчання. Тимчасовий документальний порядок забезпечує застосовність захисних положень навіть при затримці технічного впровадження. Організаційні заходи також враховують чинну вимогу статті 30(10) Закону про судову владу щодо погодження змін інформаційних систем за зазначених у ній умов.

Очікувані результати та оцінювання

Очікуються повніше мотивування прокурорських розпоряджень, ефективний доступ до суду за безпосереднього зачіпання прав, краща можливість довести неправомірні втручання та зменшення непрозорого перерозподілу. Гарантії спрямовані як на осіб, які шукають захисту від злочину, так і на осіб, щодо яких здійснюються перевірки, та магістратів, які законно здійснюють свої повноваження.

Результати слід вимірювати тривалістю перевірок, кількістю та підставами поданих і задоволених скарг, строком надання тимчасового судового захисту, дотриманням реєстраційних обов'язків, кількістю перерозподілів за підставами, мотивованим розглядом повідомлень та фактичним навантаженням. Цільові значення щодо обвинувальних вироків або дисциплінарних стягнень не встановлюються.

Ризик додаткового адміністративного навантаження обмежується використанням наявних систем та спільних технічних стандартів. Ризик затримки законних дій обмежується розмежуванням обов'язкових розпоряджень і підготовчих дій та правилами тимчасового захисту. Персональні дані захищаються через обмежений доступ, облік доступу, строки зберігання та знеособлену публічну звітність.

Передбачено подальшу оцінку після трьох років застосування. Законодавчі гарантії самі по собі не можуть усунути кожне зловживання, але створюють конкретні засоби запобігання, встановлення та усунення порушень.

Відповідність праву Європейського Союзу та Європейській конвенції

Проект враховує право на ефективні засоби захисту та справедливий суд, презумпцію невинуватості, право на захист і захист персональних даних. Статті 7, 8, 47 та 48 Хартії основних прав Європейського Союзу мають значення в межах сфери, визначеної статтею 51 Хартії. Не стверджується, що кожний внутрішній організаційний захід сам по собі є застосуванням права Союзу.

Публічна звітність та кадрові оцінювання враховують Директиву (ЄС) 2016/343, зокрема заборону публічно представляти винною особу, винуватість якої не встановлена за законом. Захист прав під час перевірок не може обходитися через формальну назву дії або відкладення процесуального статусу особи.

Дотримується незалежність Європейської прокуратури за Регламентом (ЄС) 2017/1939. Національні органи не набувають повноважень давати вказівки, перерозподіляти її справи або здійснювати дисциплінарний тиск на виконання її функцій. Зберігається судовий контроль за статтею 42 Регламенту та застосовним національним процесуальним законом.

Реєстрація й доступ до даних здійснюються з дотриманням застосовного режиму за Регламентом (ЄС) 2016/679, Директивою (ЄС) 2016/680 та Законом про захист персональних даних відповідно до мети й характеру обробки. Публічна звітність не означає публічного розкриття доказів, адвокатської таємниці, захищених ідентичностей або іншої охоронюваної законом інформації.

Статті 5, 6, 8 та 13 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод мають значення, як і процесуальні обов'язки за статтями 2 та 3 у розслідуваннях серйозних порушень. У рішенні *Kolevi v. Bulgaria* від 5 листопада 2009 року, заява № 1108/02, ЄСПЛ розглядає необхідність незалежного й ефективного розслідування, коли стверджується причетність вищих прокурорів. Це рішення підтримує потребу в ефективних гарантіях від залежності, не визначаючи єдиної організаційної моделі.

Цей аналіз є частиною пояснювальної записки до приватної законодавчої пропозиції. При підготовці урядового законопроекту необхідно також виконати процедурні вимоги Закону про нормативні акти щодо оцінки впливу, громадських консультацій та висновку про відповідність Конвенції й практиці ЄСПЛ.

Узгодженість із пропозиціями щодо КК та КПК

Проект не повторює змін статті 9 і статті 145(2) Закону про судову владу, включених до § 63 підготовленого проекту змін і доповнень до КПК. Він не спирається як на необхідну передумову на нові статті КК чи КПК у двох інших проектах. Відповідно його розгляд не залежить від їх попереднього прийняття.

Якщо три проекти розглядаються разом у законодавчому процесі, необхідно узгодити їхні строки набрання чинності та технічне впровадження. Судовий контроль за цим проектом стосується конкретних обов'язкових розпоряджень, виданих поза формально відкритим кримінальним провадженням; контроль відмов розпочати провадження, закриття, зупинення та процесуальних дій у відкритому провадженні регулюється КПК.

СТОРІНКА 29 / 29 БОЛГАРСЬКОГО ОРИГІНАЛУ

Законодавчі джерела та судова практика

1. Конституція Республіки Болгарія, статті 4, 30-32, 56, 117, 121, 126, 127 і 132а.
2. Закон про судову владу - консолідований текст Міністерства юстиції, зокрема зміни у «Държавен вестник», № 60 та 69 за 2026 рік.
3. Закон про нормативні акти, статті 18, 20, 26 і 28.
4. Рішення № 11 від 4 жовтня 2016 року у конституційній справі № 7/2016.
5. Рішення № 6 від 6 червня 2017 року у конституційній справі № 15/2016.
6. Рішення № 11 від 23 липня 2020 року у конституційній справі № 15/2019.
7. Рішення № 3 від 25 квітня 2023 року у конституційній справі № 18/2022.
8. Рішення № 13 від 26 липня 2024 року у конституційній справі № 1/2024.
9. Рішення № 14 від 26 липня 2024 року у конституційній справі № 10/2023.
10. Регламент (ЄС) 2017/1939 щодо поглибленої співпраці зі створення Європейської прокуратури, зокрема статті 6, 17 і 42.
11. Хартія основних прав Європейського Союзу, статті 7, 8, 47, 48 і 51.
12. Директива (ЄС) 2016/343, зокрема статті 4 і 7.
13. ЄСПЛ - Kolevi v. Bulgaria, 5 листопада 2009 року, заява № 1108/02, §§ 192-209; картка справи HUDOC.

Додаткові джерела для перевірки від 25 вересня 2026 року:

1. Європейська комісія, SWD(2026) 902 final, звіт про Болгарію від 17 липня 2026 року, с. 4-10.
2. GRECO, GrecoRC4(2019)24, оприлюднений 17 січня 2020 року, історична оцінка четвертого раунду, §§ 22-27; не новий звіт 2025 року про Вищу судову раду.
3. Конституційний суд, Рішення № 10 від 15 листопада 2011 року, конституційна справа № 6/2011, щодо статті 35(3) Закону про судову владу.
4. Конституційний суд, Рішення № 6 від 7 квітня 2026 року, конституційна справа № 2/2026, щодо законного обмеження тимчасового виконання функцій.
5. Вища судова рада, проміжна доповідь тимчасової комісії, лютий-травень 2024 року, с. 4 і 7.
6. Вища судова рада, правила додаткової трудової винагороди, редакція від 24 квітня 2025 року, статті 3, 6 і 9.
7. Суд ЄС, рішення від 30 квітня 2025 року, об'єднані справи C-313/23, C-316/23 і C-332/23, ECLI:EU:C:2025:303.
8. ЄСПЛ, Todorova v. Bulgaria, № 40072/13, 19 жовтня 2021 року.
9. Комітет міністрів, матеріали та рішення від 4 грудня 2025 року у S.Z./Kolevi, офіційно оприлюднений неофіційний переклад, ухвалені рішення на с. 7-8.
10. Венеційська комісія, CDL-AD(2017)018, §§ 86-87 щодо тимчасового відрядження.
11. Прокуратура Республіки Болгарія, повідомлення від 5 липня 2023 року щодо інформації, надісланої Вишій судовій раді про перевірку 2020 року.

Склав і подав за статтею 18 Закону про нормативні акти:

адвокат Маріан Георгієв Іванов

Софійська адвокатська колегія, індивідуальний адвокатський реєстраційний номер 1800713910

Електронна пошта: ivanov.bg.sf@gmail.com

25 вересня 2026 року

Кваліфікований електронний підпис: